

VÝROČNÁ SPRÁVA

NADÁCIA POLIS ŽILINA

2019

Motto:

**Najvyšší zákon múdrosti je, aby sa záujmy občanov nestavali proti sebe
a aby sa so všetkými zaobchádzalo spravodlivo. Cicero**

NADÁCIA POLIS ŽILINA naplňa svoje poslanie prostredníctvom verejných kultúrno-vzdelávacích a osvetových podujatí s medzinárodne uznávanými osobnosťami a rozmanitými témami, ktoré sa dotýkajú všetkých oblastí spoločenského života.

Zážitkovými vzdelávacími aktivitami určenými pre študentov a širokú verejnosť všetkých vekových kategórií sa snaží prispievať k prehĺbovaniu poznania, kritického myslenia, osobnostného rastu, rozvoju charakteru, úcte k hodnotám, vedeniu otvoreného a tolerantného dialógu, skultúrňovaniu verejného priestoru i spoločenského vedomia, obhajobe demokracie, budovaniu lepšej spoločnosti.

V roku 2019 napĺňala Nadácia POLIS svoje poslanie prostredníctvom projektov:

Neformálne zážitkové vzdelávanie s podporou medzigeneračného dialógu (6. ročník)

Prednášky pre školy (4. ročník)

Žilinský literárny festival (16. ročník)

Festival demokracie (4. ročník)

V rámci projektu Neformálne zážitkové vzdelávanie s podporou medzigeneračného dialógu sme zorganizovali alebo spoluorganizovali 22 podujatí s viac ako 80 hosťami zo Slovenska, Českej republiky, USA. Počet priamych návštevníkov bol približne 2.200 a ďalšími sú diváci videozáznamov.

Dlhodobu spolupracujeme so školami. V dňoch 28. – 30.3. 2019 prebiehalo aj v našich priestoroch modelové študentské zasadnutie OSN, počas ktorého sa stretli študenti stredných škôl z rôznych kútov sveta. Spája ich záujem o medzinárodnú politiku a riešenie aktuálnych globálnych problémov. Výbory simulovali zasadnutia viacerých organizácií OSN a to v anglickom, španielskom a francúzskom jazyku. Hlavným organizátorom týchto modelových zasadnutí je Gymnázium bilingválne T. Ružičku.

V roku 80. výročia vzniku Slovenského štátu sme vyhlásili esejistickú súťaž na tému Študenti píšú Tisovi ... aby sa dodržiavali ľudské práva a slobody v Slovenskom štáte (2019). Najlepšie práce, ktoré vyhodnotila porota zložená z historikov a publicistov, boli verejne prezentované a ich autori odmenení.

Žilinský literárny festival je medzinárodný festival literatúry a umenia. V roku 2019 sa uskutočnil už jeho 16. ročník. Každý rok ponúka festival autorské čítania, medzinárodné čítania, tvorivé dielne, happeningy, dialógy, diskusie s renomovanými spisovateľmi a ďalšími osobnosťami z oblasti kultúry, filozofie. Ďalej počas festivalu prebiehajú súťaže, prezentácie tvorby mladých talentov a tvorby žilinských básnikov a prozaikov, divadelné predstavenia, koncerty, výstavy.

V roku 2019 sme boli štvrtýkrát partnerom Festivalu demokracie, ktorý je sprievodným programom pražskej konferencie Forum 2000. Naším príspevkom do festivalového programu bola tentokrát diskusia venovaná Milanovi Rastislavovi Štefánikovi.

CESTA MAGDALÉNY ROBINSONOVEJ

Juraj Smatana, učiteľ, občiansky aktivista

Životný príbeh a filmové spomienky žilinskej fotografky židovského pôvodu Magdalény Robinsonovej (1924 – 2006), ktorá počas ľudáckeho Slovenského štátu stratila svojich rodičov a prežila utrpenie koncentračných táborov. Po desaťročiach s hrôzou sleduje opätovný záujem časti slovenskej verejnosti o ľudácke myšlienky a adoráciu politických predstaviteľov Slovenského štátu. Pýta sa, aký zmysel malo utrpenie obetí nacizmu, ak spoločnosť ostáva nepoučená.

Premietnutie dokumentárneho filmu Mareka Šulíka z roku 2008 a rozprávanie o veľkej ľudskej nenávisti a mašinérii moci a aj o tom, či je človek naozaj odsúdený donekonečna opakovať chyby ktoré urobil, bez najmenejšej šance na zmenu. Moderovala **Lucia Faltinová**.

Myšlienka:

Pravda, spomínanie môže byť činnosť poetická, môže byť aj bolestnou výpravou za poznaním vlastnej identity, a môže byť jednoduchým svedectvom. Rovnako pravda, že prebudená pamäť už kdekoho priviedla k nespavosti. Juraj Mojžiš

Podujatie sme zorganizovali pri príležitosti Medzinárodného dňa holokaustu v partnerstve s Krajským kultúrnym strediskom v Žiline, spoločnosťou Mirafilm a Gymnáziom bilingválnym T. Ružičku v Žiline.

SPRÁVY ZO SAMOSPRÁVY: O KORUPCII A TRANSPARENTNOSTI

Erika Jurinová, predsedníčka Žilinského samosprávneho kraja
Peter Fiabáne, primátor mesta Žilina

Dialógy predsedníčky Žilinského samosprávneho kraja Eriky Jurinovej a primátora mesta Žilina Petra Fiabáne. Rozprávanie o spolupráci mesta a župy, o spoločných víziách, projektoch a krokoch. O dobrom hospodárení, čestnosti, ale aj lži a chamtivosti. O čudných zmluvách a konkrétnych zisteniach pri ich kontrole, konflikte záujmov, obchádzaní legislatívy, verejných obstarávaníach i spoločnom boji kraja a mesta proti korupčným praktikám. Moderoval **Ján Orlovský**.

Hostia odpovedali nielen na otázky žilinskej verejnosti, ale aj na otázky, ktoré položili:

Pavol Lacko z Projektu Biela vrana:

Na vašich úradoch musí od druhej polovice roku 2015 fungovať tzv. „vnútorný systém vybavovania podnetov.“ Whistleblowerom – aktívnym a odvážnym zamestnancom – má uľahčiť oznamovanie nekalostí a vám ich zistenie a preverenie.

Viete povedať konkrétny príklad nekalosti, ktorú práve tento systém v minulých rokoch pomohol odhaliť, napraviť a potrestať? Ak nie, čo to vypovedá o „Vašom“ úrade? Že tento protikorupčný nástroj nefunguje dostatočne dobre alebo že sa na ňom nedejú nekalosti?

Koľko podnetov dostanete cez tento „vnútorný systém“ ročne? Aká časť z nich sa ukáže byť dôvodná a pomôže Vám odhaliť nekalosť a urobiť nápravu? Ste s tým počtom a pomerom spokojný/á? Ak nie, čo plánujete urobiť, aby ste ho zlepšili/a?

Michal Piško, Transparency International Slovensko:

Otázka pre Eriku Jurinová: V poslednom rebríčku transparentnosti žúp, ktorý TIS vydala pred voľbami na jeseň 2017, obsadil ŽSK druhú priečku, no identifikovali sme aj viaceré nedostatky. ŽSK napríklad nezverejňoval podrobnosti o výsledkoch verejných obchodných súťaží na predaj a prenájom majetku, hodnotiace tabuľky k žiadostiam o podporu z grantov či zápisnice z výberových konaní pre obsadzovanie miest na úrade a v jeho organizáciách. V týchto oblastiach sa situácia zatiaľ veľmi nezmenila. Prečo? Plánujete väčšmi otvoriť úrad aj v tomto smere?

Otázka pre Petra Fiabáne: V poslednom rebríčku transparentnosti miest, ktorý TIS vydala pred voľbami na jeseň 2018, obsadila Žilina 13. miesto, no identifikovali sme aj podobné nedostatky ako v prípade ŽSK. Mesto nezverejňuje zápisnice z procesu verejných obchodných súťaží na predaj a prenájom majetku, podrobnejšie hodnotiace tabuľky k žiadostiam o podporu z grantov, na webstránke mesta neboli ani majetkové priznania primátora a poslancov. Plánuje nové vedenie mesta túto prax nejako zmeniť?

Otázka pre oboch: V súčasnosti 12 zo 100 najväčších miestnych samospráv zverejňuje na svojich weboch aj pracovný program primátora/starostu. Pri županoch to podľa posledného rebríčka zatiaľ nerobil nik. Je pritom vo verejnom záujme, aby obyvatelia vedeli, s kým a ako často sa primátori a župani stretávajú a o čom rokujú. Tieto rokovania totiž môžu výrazne ovplyvňovať ich rozhodovanie. Takáto prax je v mnohých samosprávach v Západnej Európe či v Spojených štátoch bežná. Aký je Váš postoj k zavedeniu takéhoto nástroja u Vás?

ZUZANA ČAPUTOVÁ A JEJ ŽIVOTNÝ PRÍBEH

Diskusia so Zuzanou Čaputovou o jej životnom príbehu, o tom, ako sa vzoprela mocným v Pezinku, kde viac ako 10 rokov viedla úspešnú kampaň proti skládke odpadu. O jej pôsobení vo VIA IURIS, aj o tom, ako nikto neveril, že je možné zrušiť Mečiarove amnestie, ale nakoniec sa to podarilo. Moderoval **Juraj Bohyník**.

DUŠAN DUŠEK: AKÉ PRÍBEHY, MYŠLIENKY, KNIHY A FILMY MÁM RÁD?

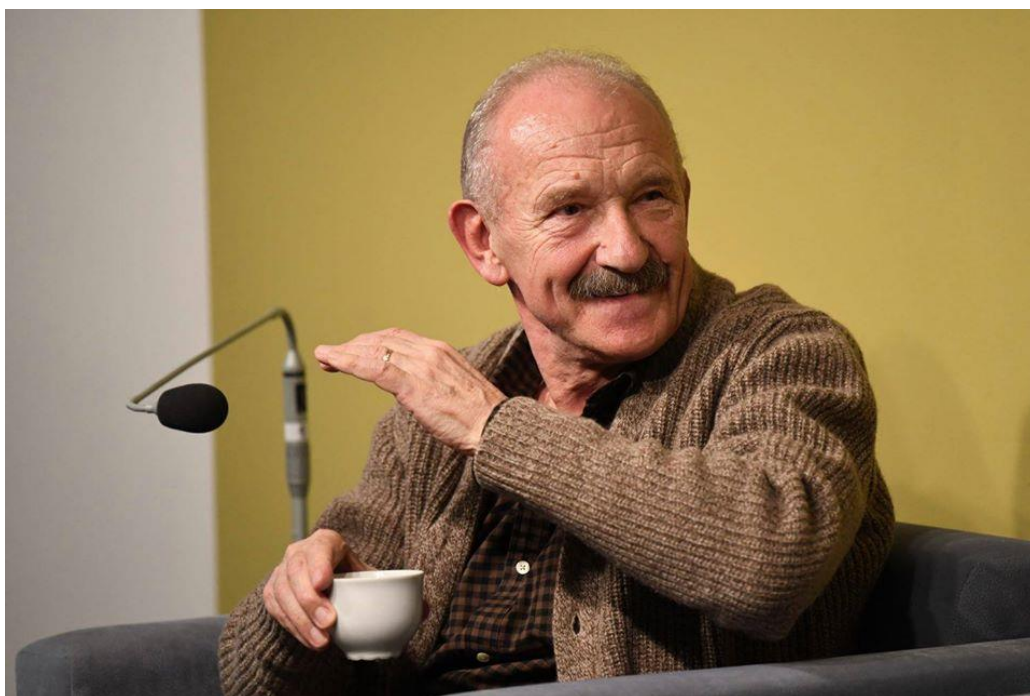
Dušan Dušek, básnik, prozaik, scenárista

Ján Štrasser, spisovateľ, prekladateľ, publicista

Hudba: **Lucia Piussi, Peter Bálik a Jakub Kratochvíl, Živé kvety**

Rozhovor Jána Štrassera so spisovateľom Dušanom Dušekom obdarovaným pokojom, poetikou a humorom aj o tom, prečo si myslí, že deti sú najlepší ľudia na svete a že dobrý rozhovor je ako dobrá poviedka. Prečo nie je nadšený, že sa dostal medzi maturitné otázky? Čo si myslí o dnešnom Slovensku? Má umenie reagovať na aktuálne problémy v spoločnosti? Zavládla už v našej krajine túžba po spravodlivosti a duchovných hodnotách? Môže literatúra zmeniť svet?

Podujatie sme zorganizovali pri príležitosti Mesiaca knihy. Súčasťou večera bola autogramiáda.

ĽUDIA PÍŠU TISOVI ... O ŽIDOVSKEJ OTÁZKE

(čítanie z listov prezidentovi, 1939 - 1944)

Madeline Vadkerty, americká výskumníčka
Ivan Kamenec, historik, Historický ústav SAV

Moderovali a z dobových rukopisov čítali:

Soňa Gyarfašová, publicistka

Peter Juščák, prozaik, publicista

Zachráňte nás, pán prezident!

Americká výskumníčka Madeline Vadkerty objavila tisíce zaujímavých listov, ktoré písali počas vojny obyčajní ľudia prezidentovi Tisovi. Listy napísané roztrasenou rukou alebo na stroji, dnes už staré a zažltnuté, zostávajú vzácnymi svedkami pohnutej doby. Ich obsah je plný dramatického napätia, emócií, prekvapivých myšlienkových pochodov. Nájsené listy ponúkajú nezvyčajný pohľad na prežívanie a zmýšľanie ľudí počas holokaustu i na ľudský charakter, ktorý zostal uchovaný hlboko v nich.

Diskusné okruhy: Akú úlohu zohral v osudoch slovenských Židov prezident Tiso? Naozaj zachránil pomocou prezidentských výnimiek 30 až 40-tisíc Židov alebo je to len mýtus a udelil ich len tisíc? Viedlo ho k udeľovaniu výnimiek svedomie alebo chladný kalkul a výnimky udelil najmä pre hospodárstvo „nepostrádateľným“ Židom? Boli výnimky na predaj?

Súčasťou podujatia bolo čítanie z dobových rukopisov Ľudia píšú Tisovi ... o židovskej otázke (1939 – 1944). Podujatie sme organizovali v roku 80. výročia vzniku Slovenského štátu v partnerstve s Dokumentačným strediskom holokaustu.

Esejistická súťaž na tému: Študenti píšú Tisovi ... aby sa dodržiavali ľudské práva a slobody v Slovenskom štáte (2019)

V roku 80. výročia vzniku Slovenského štátu sme vyhlásili esejistickú súťaž na tému Študenti píšú Tisovi ... aby sa dodržiavali ľudské práva a slobody v Slovenskom štáte (2019). Najlepšie práce, ktoré vyhodnotila porota zložená z historikov a publicistov, boli verejne prezentované a ich autori odmenení.

SLOVENSKO DNES A ZÁPAS O POVAHU DEMOKRACIE

Samuel Abrahám, politológ, rektor Bratislavskej medzinárodnej školy liberálnych štúdií

Jakub Drábik, historik, Historický ústav SAV

Miloslav Szabó, historik, germanista, autor knižnej novinky Klérofašisti

Čo je a čo nie je demokracia?

Radikalizácia spoločnosti a príčiny rastúcej nedôvery v inštitúcie demokracie.

Aké sú podmienky pre funkčnú demokraciu?

Fašistické a klérofašistické pokúšenia. Cirkev a demokracia. Zodpovednosť elít.

Vzdelávanie. Občianska angažovanosť a občianska zodpovednosť.

Motto: Několikrát jsme mysleli, že už jsme na konci cesty, a pokaždé jsme shledali, že jsme teprve na začátku. Ferdinand Peroutka

Súčasťou podujatia bola prezentácia knížiek a autogramiáda:

Miloslav Szabó: Klérofašisti. Slovenskí kňazi a pokúšenie radikálnej politiky (1935 – 1945), Slovart 2019. Publikácia sa venuje príčinám, kontextu a dôsledkom radikalizovania viacerých katolíckych a jedného evanjelického kňaza v rokoch 1935 - 1945.

Jakub Drábik: Fašista. Príbeh sira Oswalda Mosleyho, Academia 2017. Príbeh vodcu britského medzivojnového fašizmu. Mosleyho životopis prevedie čitateľov nielen jeho životom, ale plasticky vykreslí aj pohnuté britské a evropské dejiny minulého storočia.

ODPOR K REŽIMU PRED NOVEMBROM 1989
Praha – Brno – Bratislava – Košice

Mikuláš Huba, environmentalista, protagonista prednovembrového ochranárstva, Bratislava / nahlas
Martin Machovec, literárny historik, tlmočník odkazu českého undergroundu, Praha
Ľubomír Morbacher, historik, Living Memory
Jana Soukupová, disidentka, novinárka, členka Občianskeho fóra, Brno
Daniel Pastirčák, kazateľ, spoluzakladateľ Občianskeho fóra v Košiciach (aj v úlohe moderátora)

Čítanie textov:

Texty **Ivana Martina Jirousa** a **Egona Bondyho** čítal Martin Machovec. Texty **Marcela Strýka** čítal Daniel Pastirčák.

Československý disent, underground, ochranárstvo. Túžba po osobnej slobode, štyri centrá československej neoficiálnej kultúry, paralelné životy. Kľúčové osobnosti, najdôležitejšie aktivity a zásadné texty z „podzemia“. Mali na 17. novembri 1989 podiel tajné služby? Bol to plánovaný prevrat? Aký bol vplyv podzemnej scény na pád železnej opony? A čo dnešok? Existuje dnes aktívny disent a underground? Odkaz historického undergroundu a prednovembrového ochranárstva dnešnej spoločnosti.

Podujatie bolo súčasťou 16. ročníka Žilinského literárneho festivalu.

Citácie:

Osobne považuji za jednu z najcennejších vecí to, že ty pôvodní undergroundové veci mohli inšpirovať k tomu, aby ľudia nepropadali zúfalstvu, keď nemajú alebo nenachádzajú uplatnenie, že je vždycky možné niejakým spôsobom žiť v menšom spoločenstve a človek nemusí nutne usilovať o to, aby začal robiť kariéru v tej či onej oblasti umenia, literatúry alebo akéhokoľvek iného činnosti a môže vidieť, že existuje i iný, v uvoľnených alternatívny spôsob tvorby, alebo nakoniec i existencia. Martin Machovec

Filozofickým pilierom undergroundu bola téza, že si musíme sami pre seba vytvoriť kultúru celkom nezávislú na oficiálnej, ktorá nás uspokojí. Išlo o sebestačnosť v duchovnej oblasti a odstránenie ponúkanej totalitnej nadstavby. Marcel Strýko

Ve skutečnosti existují dobré důvody očekávat, že čím se společnosti budou stávat svobodnějšími, odvětví, která budou privilegovaná budou mít větší zájem na ovládnutí myšlení. Když můžete ovládat lidi pod hrozbou mučírny, nezáleží moc na tom, co si myslí. Pokud jste ale na druhé straně přišli o oprávnění lidí nahánět, na tom, co si myslí záleží hodně. A zcela obecně, čím se společnosti stávají svobodnější a demokratičtější, poroste propaganda, ovládnutí myšlení, reklama a tak dál, protože lidi je třeba udržet pod kontrolou. Když to nejde silou, jde to pomocí názorů. Noam Chomsky

Konkrétní historický underground skončil. Avšak, každá doba a každá kultura potřebuje svůj underground – své společenství lidí, kteří žijí, myslí a tvoří „jinak“, pro většinovou společnost nepochopitelně, provokativně, rouhavě, a tím kladou do otázky „samozřejmě“ hodnoty té které doby a kultury. Martin C. Putna

NAŠICH TRIDSAŤ ROKOV. ČO NÁM DAL A VZAL 17. NOVEMBER

Sylvia Porubánová, sociologička, riaditeľka Inštitútu pre výskum práce a rodiny, Bratislava

Fedor Gál, sociológ, publicista, spoluzakladateľ VPN, Bratislava / Praha

Šimon Jeseňák, novinár, organizátor Levočského fóra, Levoča

Jakub Pohle, aktivista, investigatívny bloger, Banská Bystrica

Rekapitulácia našich ostatných troch desaťročí a dnešné výzvy. Splní sa nám sen o slušnom a spravodlivom Slovensku? Súčasťou podujatia bolo predstavenie knihy *Mojich tridsať rokov* a autogramiáda. Moderoval **Juraj Bohyník**

Hudobní hostia: **Aneta Jakubcová** a **Denisa Vyšinská**, Konzervatórium Žilina

Podujatie bolo súčasťou 16. ročníka Žilinského literárneho festivalu.

CHIRURG MEDZI ĽUĎMI

Peter Chalupa, vydavateľ

Ján Koller, popáleninový a rekonštrukčný chirurg, hlavný odborník MZ SR pre transplantácie tkanív a buniek

Ján Štrasser, spisovateľ

V bohatej tvorbe Jána Štrassera je knižný rozhovor s Jánom Kollerom výnimočný. Spisovateľ tentokrát nekladie otázky známej osobnosti z oblasti kultúry, ale predstavuje nám popredného slovenského lekára, ktorému sa spolu so svojim tímom podarilo zachrániť život a zdravie stovkám pacientov s ťažkými následkami, a to nielen ohňa.

Hudobní hostia:

Žilinské dychové trio v zložení **Bibiána Bieniková**, klarinet, **Vladimír Hvizdák**, fagot, **Miroslav Ivaniš**, hobojs a **Peter Vaňouček**, klávesy.

Podujatie bolo súčasťou 16. ročníka Žilinského literárneho festivalu.

HVIEZDNY BÁSNIK P. O. HVIEZDOSLAV

Ján Gbúr, literárny vedec, prorektor UPJŠ v Košiciach

Peter Zajac, literárny vedec, Ústav slovenskej literatúry SAV

Hudobný hosť: **TROJKA Z.H.** v zložení **Zuzana Homolová – Samo Smetana – Miloš Železnák**

Pavol Országh Hviezdoslav (1849 – 1921), básnik, dramatik, prekladateľ, právnik. Inšpirovaný prírodou oslavoval krásu krajiny i duchovnú silu slovenského národa. Horlil za ideály pravdy, spravodlivosti, humanizmu. Privítal samostatný československý štát, ktorý vznikol na konci 1. svetovej vojny. Svoj protest proti jej krutosti, Krvavé sonety, napísal vo veršoch. Jazyk používal tak majstrovsky, že jeho dielo dodnes patrí ku klenotom slovenskej literatúry.

O literárnom a duchovnom odkaze jednej z najvýznamnejších osobností slovenskej literatúry sa so znalcami jeho života a diela rozprával spisovateľ **Peter Juščák**. Podujatie bolo súčasťou 16. ročníka Žilinského literárneho festivalu.

SMRŤ V RUŽOVOM

Divadelná hra s piesňami zachytávajúca okamihy zo života slávnej **Edith Piaf**. Striedala sa v ňom sláva, obdiv, žiaľ aj nešťastie. Z pouličnej speváčky, dieťaťa opusteného rodičmi, sa vďaka silnej vôli a magickému hlasu stala celým svetom obdivovaná šansoniérka. Sám autor hry, **Ľubomír Feldek**, pokorne priznáva, že jeho fantázia by nikdy nedokázala vymyslieť takú postavu, akú Edith Piaf napísala svojim životom. Keď 10. októbra 1963 zomrela, prišlo sa s ňou rozlúčiť celé Francúzsko.

V réžii **Vlada Moresa** účinkovali:

Jelena Horváthová–Tichavská (Edith Piaf)

Peter Vaňouček, klávesy

Ľubomír Feldek o Edith Piaf:

Edith Piaf, svätica i hriešnica v jednej osobe, milovala dve farby – popri ružovej aj čiernej. Na ružový dážď i na dážď ruží myslela, keď sa modlila k svojej obľúbenej svätici svätej Terezke z Lisieux. No takmer všetky šaty, v ktorých vystupovala, boli čierne. Ružovo-čierny bol aj príbeh jej smrti. Ľubomír Feldek, autor divadelnej hry *Smrť v ružovom*

Podujatie bolo súčasťou 16. ročníka Žilinského literárneho festivalu.

MILAN RASTISLAV ŠTEFÁNIK A VZNIK DEMOKRATICKÉHO ČESKOSLOVENSKA V ROKU 1918

Michal Kšiňan, vedec, Historický ústav SAV, Bratislava
Eduard Stehlík, vojenský historik, Praha

Moderoval: **Marián Balázs**

Piesne Tibora Andrašovana Tie trenčianske zvony a Košieľočka tenká zaspievali a zahrli **Ondrej Čelko** a **Emília Kalická** z Konzervatória Žilina

Aká bola doba, v ktorej Milan Rastislav Štefánik žil? Aký bol jeho vplyv na formovanie demokracie?

Ktoré diplomatické kroky a úspechy Štefánika boli dôležité v súvislosti so vznikom ČSR? Aká bola jeho pozícia v diplomacii ako ministra vojny a čo v tých časoch znamenalo byť ministrom vojny?

Vznik Československých légii v Rusku, Francúzsku a Taliansku, ich dobový význam, kľúčové okamihy a kľúčové osobnosti. Štefánikova cesta za legionármi do Ruska. Ako je možné, že sa Štefánikovi podarila reorganizácia légii na prvú oficiálnu československú armádu - Čs. vojsko na Rusi. Aká bola zásluha légii na vzniku Československa? 28.október 1918 a vznik ČSR. 30. október 1918 a Martinská deklarácia.

Prečo sa komunizmus snažil vymazať Štefánika z historickej pamäte? Zneužívanie Štefánikovho mena dnes: pozitívne vlastenectvo vs. primitívny nacionalizmus. Štefánikov odkaz pre dnešok.

Súčasťou podujatia bolo polozenie venca k Pamätníku generála Milana Rastislava Štefánika za účasti účastníkov diskusie, viceprimátorky Barbory Birnerovej a poslanca Ľubomíra Bechného.

Podujatie sa konalo v rámci medzinárodného Festivalu demokracie, ktorý je sprievodným programom 23. výročnej konferencie Forum 2000.

NENÁPADNÍ HRDINOVIA V ZÁPASE S KOMUNIZMOM: UČITELIA VZDORUJÚ NESLOBODE

Študenti základných a stredných škôl píšú každý rok príbehy Nenápadných hrdinov, ktorí nám svojimi postojmi prinavrátili slobodu. Téma 11. ročníka: **Učitelia vzdorujú neslobode**

Na slávnostnej študentskej konferencii študenti z celého Slovenska čítali najlepšie spracované príbehy nenápadných hrdinov.

Konferenciu organizovali:

OZ Nenápadní hrdinovia, Konfederácia politických väzňov Slovenska, Nadácia POLIS.

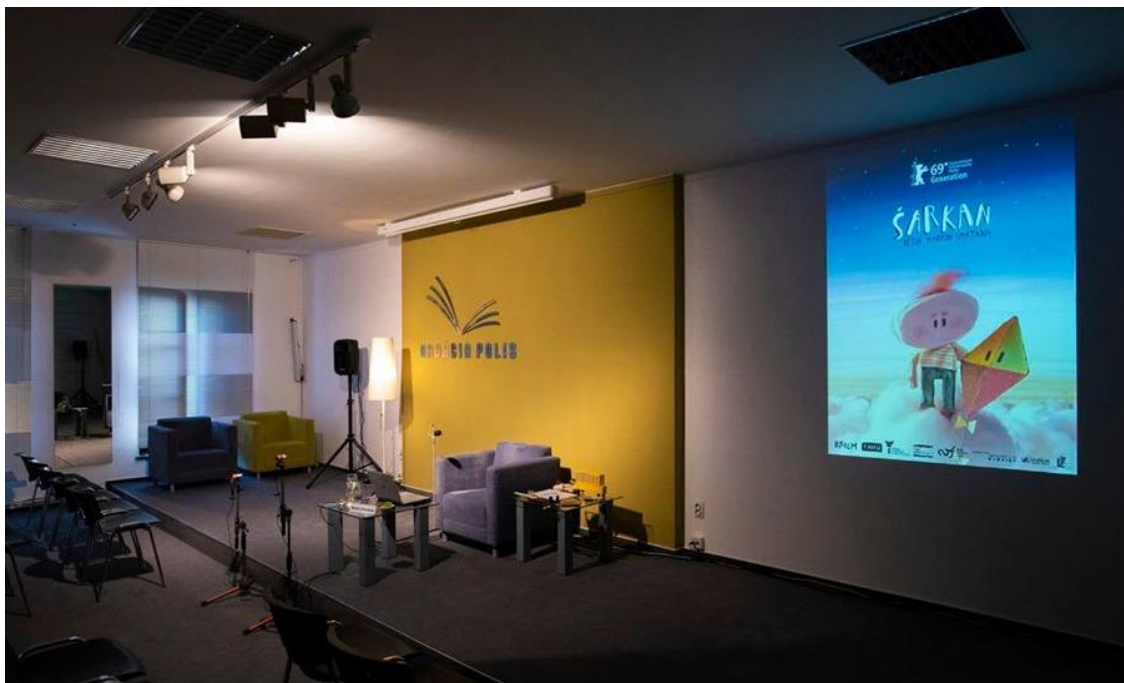

MARTIN SMATANA: ŠARKAN

Premietnutie filmu **Šarkan**, ktorý bol nominovaný na študentského Oscara 2019 a diskusia s režisérom filmu, žilinským rodákom, **Martinom Smatanom**. Na viacerých festivaloch ocenený film Šarkan je súčasťou filmotéky umeleckej galérie Museum of Modern Art MoMA v New Yorku.

Príbeh sleduje chlapca na návšteve u starého otca, pričom obaja sú zostrojení z vrstiev papiera. Ich množstvo symbolizuje počet rokov, ktoré majú pred sebou. Kým chlapec ich má množstvo, čo symbolizuje, že svoj život má ešte pred sebou, jeho starý otec vrstvy postupne stráca. Keď je jeho telo tenké už len ako jedna vrstva, jedného dňa ho odfúkne vietor až do nebies.

Podujatie bolo súčasťou sympózia Čo mi dáva silu žiť. Organizované v partnerstve s KrKS v Žiline.

JAN SVĚRÁK: SVĚTAKRÁSY

Premietnutie filmu **Světakrásy** a diskusia s jeho autorom, českým oscarovým režisérom **Janom Svěrákom**.

Tvorca filmu vo svojom experimente skúma možnosť komunikácie s nevedomím prostredníctvom filmových obrazov. V akejsi psychomagickej škici dáva priestor divákovi zabudnúť na bežnú realitu a priblížiť sa svojim vlastným spôsobom sám sebe.

Podujatie boli súčasťou sympózia Čo mi dáva silu žiť. Organizované v partnerstve s KrKS v Žiline.

TICHO PO ANJELOVI
Prečo si pripomínať študenta filozofie Daniela Tupého

Bolo to zavčas rána
Keď našla si ma čierna vrana
azda to však bolo v noci
Ocitli sme sa bez pomoci
S krákom niesla čierny deň
Azda bol to len sen
Daniel Tupý, úryvok z básne

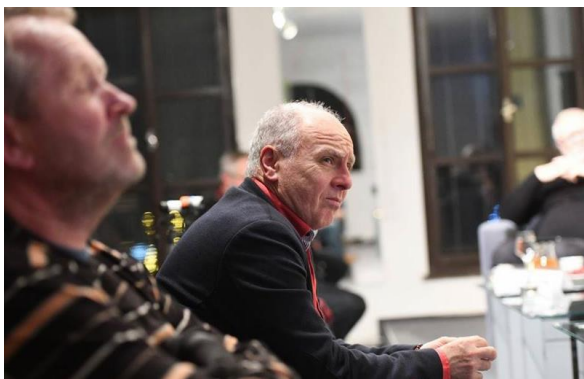
Daniel Hevier, spisovateľ, Danielov učiteľ
Mária Patakyová, verejná ochrankyňa práv
Július Šáray, bývalý policajný vyšetrovateľ
Daniel Tupý st., Danielov otec

26. augusta 2019 by sa Daniel Tupý dožil 35 rokov. 4. novembra uplynie 14 rokov odkedy nešťastne vyhasol jeho život. Diskusia o neschopnosti úradov zatknúť a postaviť pred súd tých, ktorí mu ho vzali a analógia s dneškom. Moderoval **Juraj Bohyník**

Pokračovaním popoludnia bolo premietnutie filmu **Ostrým nožom** režiséra **Teodora Kuhna**, ktorý je inšpirovaný tragédiou z roku 2005 v Ster Century Cinemas Žilina. Vstup bol voľný.

Našli ho čierne nože, našli ho bieli supy. Ó, pozri na zem, Bože, tam leží Daniel Tupý... Daniel Hevier

NA OKRAJI

Milan Hriňa, človek, ktorý sa dokázal napriek svojmu hendikepu začleniť do spoločnosti,
Kristína Viatrová, dobrovoľníčka pri sestričkách Panny Márie matky útechy
Nasrin, Iránka, komička, študentka politológie, na Slovensku žije viac 8 rokov,
Vojtech Baláž, člen združenia rómskych detí a mládeže

Verejná moderovaná diskusia s ľuďmi, ktorí sa ocitli na okraji spoločnosti. Podujatie sme spoluorganizovali v partnerstve s Gymnáziom bilingválnym v Žiline.

LET'S TALK ABOUT

V roku 2019 sme boli partnerom projektu Let's talk about a troch diskusných stretnutí pre podnikateľov.

Kde nájsť odborníkov a vysoko kvalifikovaných ľudí s **Ivanou Cíсарovou**

Jako sa buduje nástupníctvo a využíva neurokoučín s **Andreou Vadkerti**

Ako správne a efektívne adaptovať nového zamestnanca s **Jiřím Matějovským**

V ROKU 2019 NÁM HOSTIA DO KRONIKY NAPÍSAĽI:

Ďakujem za pozvanie a inšpirujúcu diskusiu, záujem publika. **Zuzana Čaputová**

Neskutočne vrúcna diskusia a záujem publika. **Juraj Bohyník**

Thank you so much for hosting us and for your wonderful hospitality. **Madeline Vadkerty**

Ďakujem za príjemné prostredie a zaujímavé podujatie. **Ivan Kamenec**

Veľmi pekne ďakujem za milé pozvanie, podnetné a zaujímavé otázky a teším sa, že sme mohli prísť s našimi listami do Nadácie Polis. Držíme palce v zmysluplnej práci, za ktorou vidno srdce. **Soňa Gyarfašová**

Ďakujeme Nadácii Polis a tímu historikov a publicistov za vynikajúcu akciu a stále aktuálnu tému, ktorá má čo povedať práve mladým ľuďom. Ďakujeme! **Alica Virdzeková**

Milé priateľky, milí priatelia, ďakujeme za krásnu besedu, za prívetivé prijatie, bolo nám u Vás nádhorne, želáme veľa šťastia, radosti a veselosti, nech sa Vám všetko darí. **Dušan Dušek**

Děkuji za možnost být v Žilině, v posledních měsících mém nejmilším slovenském městě – i kvůli účastníkům Vrba – Wetzler memorialu. **Jana Soukupová**

Děkuji za pozvání do Žiliny, bylo to moc milé setkání, mám radost, že Čechy a Slováky spojuje nejen minulost, ale i současnost a snad nejen undergroundová a disidentská. **Martin Machovec**

Ďakujem za pozvanie a skvelú atmosféru. Bolo tu dobre a zaujímavo – ako vždy. **Maňo Huba**

Vďaka za krásny večer. Prajem, aby ste aj v Žiline vytvárali ostrovčeky pozitívnej deviácie, ktoré pomáhajú uchovávať Boží dar ľudskosti. **Daniel Pastirčák**

S radostou som počúval príbehy aktérov disentu a ešte radšej s nimi diskutoval. Ďakujem za skvelý večer! **Ľubomír Morbacher**

Vždy sa tu cítim vynikajúco. Dnešný deň nevynímajúc, len dnes som bola na druhej strane brehu. **Jelena Horváthová-Tichavská**

Ďakujem Milene za pozvanie na otvorenie Literárneho festivalu, bolo tu perfektne. Dúfam, že bude aj ďalšia spolupráca. **Peter Vaňouček**

Do Žiliny som chodil často, keď moja manželka pracovala vo Vašom divadle. Až teraz som zažil krásnu intelektuálnu atmosféru. Ďakujem! **Samuel Abrahám**

Ďakujem za fantastickú atmosféru, robíte to skvele! Žilina RULEZ! **Jakub Drábik**

Ďakujem za pozvanie a veľmi živú diskusiu. **Miloslav Szabó**

Som vďačný Nadácii Polis za udržiavanie ohňa spoločenskej diskusie a na vysokej úrovni. Milka a jej TEAM sú skvelí. **Jano Orlovský**

Ďakujem za pozvanie a za nápad diskutovať o Hviezdoslavoviaci v tejto rýchlej dobe. Všetko dobré Vám prajem. **Ján Gbúr**

Srdečná vďaka za pozvanie a tiež za naše krásne podujatia počas celého roka. Teším sa na ďalšie. **Peter Juščák**

Ďakujem srdečne za pozvanie i za krásnu, vrúcnu atmosféru! Bolo mi čťou. **Sylvia Porubánová**

Bolo tu fajn. **Fedor Gál**

Srdečne ďakujem za pozvání do Žiliny a usporiadaní dôstojného večera k pripomenutí památky mimořádného muže M. R. Štefánika. **plk.gšt. Eduard Stehlík**

Bolo mi čťou diskutovať s takými skvelými historikmi a rozprávačmi. **Marián Balázs**

Ďakujem za pozvanie. Nádej je pre mňa istota, že to, čo robím, má zmysel. Toto stretnutie malo ZMYSEL. **Mária Patakyová**

Ďakujem Vám Polis za pozvanie a za zorganizovanie tejto skvelej akcie, kedy má človek naozaj čas si uvedomiť, čo mu dáva silu žiť. **Martin Smatana**

Ďakuji Vám za to, že pořádáte akce, které nás nutí myslet na smysl toho všeho, děkuji divákům, že jsou ochotní přijít a přemýšlet pospolu. Více takových zážitků všem i sobě přeji. **Jan Svěrák**

ĽUDIA V NADÁCII POLIS

Správna rada:

Juraj Bohyník
Katarína Cibulková
Eric Andre Francois Maintenay
Vladimír Pirošík
Dana Prekopová

Revíзор: Ján Sapara

Správkyňa: Milena Prekopová

V roku 2019 nám projekty pomáhali realizovať

Marián Balázs, publicista, moderovanie
Zuzana Benková, účtovníčka
Juraj Bohyník, filozof a teológ, moderovanie
Lucia Faltinová, analytička, moderovanie
Matej Janík, technik
Peter Juščák, moderovanie
Richard Köhler, fotograf
Peter Kuchár, kníhkupec
Stanislav Lajda, výtvarník
Tibor Máhrik, moderovanie
Ľuboš Mišík, kníhkupec
Ján Orlovský, moderovanie
Barbora Palušová, dobrovoľníčka
Terézia Prekopová, dobrovoľníčka
Peter Vaňouček, hudobník
Alica Virdzeková, pedagogička
Viktor Tanító, pedagóg
študenti a dobrovoľníci zo žilinských stredných škôl
Ľudia, ktorí si k nám prišli pohovoriť, posediť, popočúvať, popremýšľať

Granty, darcovia, sponzori, partneri

Mesto Žilina
Žilinský samosprávny kraj
Fond na podporu umenia
A2B s.r.o.
HMZ s.r.o.
Kníhkupecvo Artforum
OZ Žilinský literárny festival
Krajské kultúrne stredisko v Žiline
Vydavateľstvo-F
Nadace Forum 2000
Gymnázium Varšavská cesta 1
Gymnázium bilingválne na ul. T. Růžičku v Žiline
Konzervatórium Žilina
Banka Žilina
Ľudia a organizácie, ktorí nám darovali svoj čas, myšlienky a 2%

Mediálni partneri

Žilinský večerník
MY Žilinské noviny
Rádio Frontinus
www.zilina.sk
www.zilina.sk
Žilinsko - Bytčiansko
.týždeň
Evanjelický východ

NADÁCIA POLIS ďakuje všetkým podporovateľom, spolupracovníkom, dobrovoľníkom za pomoc pri napínaní svojho poslania.

ĎALŠIE INFORMÁCIE:

- Nadácia zamestnávala jedného zamestnanca v trvalom pracovnom pomere. Podľa potreby a typu projektov si odborné služby objednávala externe.
- Členovia správnej rady a revízor vykonávali svoje funkcie bez nároku na odmenu.
- Správkyňa nadácie spravovala nadáciu bez nároku na odmenu za výkon tejto funkcie.
- Účtovníctvo viedla externe firma zaoberajúca sa vedením účtovníctva komerčne.
- V roku 2019 nespravovala nadácia žiadny nadačný fond.
- V roku 2019 neboli vykonané žiadne zmeny v nadačnej listine ani v zložení orgánov.
- Výška nadačného imania k 31.12.2019 je 6.638 EUR

Príjmy podľa zdrojov a pôvodu		k 31.12.2019
verejné zdroje / Mesto Žilina, Žilinský samosprávny kraj		10 970,00
2 %		8 909,77
vlastná činnosť		22 450,00
príjmy celkom		42 329,77

Výdavky	k 31.12.2019	v %
projekty a aktivity (podľa textovej časti)	40 302,35	89,11
administratívne a režijné výdavky (správa fondu)	1 327,62	2,93
poskytnutá finančná podpora	3 600,00	7,96
výdavky celkom	45 229,97	100,00

Kontakt:

NADÁCIA POLIS ŽILINA
Mariánske námestie 31
010 01 Žilina

Informácie:

Milena Prekopová
tel.: +421 905 409 384
e-mail: kancelaria@nadaciapolis.sk
www.facebook.com/nadaciapolis
www.youtube.com/nadaciapolis

2% - údaje potrebné na vyplnenie tlačív:

názov: NADÁCIA POLIS ŽILINA
sídlo: Mariánske námestie 31, 010 01 Žilina
IČO: 42390931
právna forma: nadácia

Ďalšie údaje:

DIČ: 2024172216
IBAN: SK88 1100 0000 0029 4246 4238
Registrácia číslo: 203/Na-2002/1102

Text výročnej správy: Milena Prekopová
Fotografie: Richard Köhler, Ľubomír Bechný (Chirurg medzi ľuďmi)

